

Koncert Wakacyjny

02.08.2025, godz. 18.00

Parking gminny przy ulicy Kolejowej w Białowieży

Koncert z Potańcówką

09.08.2025, godz. 18.00

Parking gminny przy ulicy Kolejowej w Białowieży

Święto Wojska Polskiego „1920 – w hołdzie poległym w Puszczy Białowieskiej”

15.08.2025

godz. 11.00 – Msza w Kościele

godz. 12.20 - cmentarz w Białowieży

Białowieskie Arie

15.08.2025, godz. 17.00

Parking gminny przy ulicy Kolejowej w Białowieży

Koncert z Potańcówką

16.08.2025, godz. 17.00

Parking gminny przy ulicy Kolejowej w Białowieży

Kino plenerowe

23.08.2025, godz. 21.00

Parking gminny przy ulicy Kolejowej w Białowieży

Zakończenie Wakacji

30.08.2025, godz. 17.00

Teren przy Klubie Kultury w Pogorzelnach

WSTĘP WOLNY

W numerze:

Od redakcji s. 2
Wójt informuje s. 2
Gliniane Echa Puszczy s. 3
Walczymy o Białowieżę s. 4-5
Oddana na pastwę kornika s. 5-6
Co tam Panie w polityce? s. 6-8
Informacje Białowieskiego Ośrodka Kultury s. 8-10
Leśna magia w bibliotece s. 10-11
Zaproszenie na Święto Wojska Polskiego s. 11
Zaproszenie na Koncert z Potańcówką s. 12
Zaproszenie na seanse filmowe s. 12
Wakacje w pełni! Kreatywnie i wesoło z biblioteką s. 13
Młodzi poeci s. 13-14
Po co komu tworzyć nikomu niepotrzebny Plan Zarządzania s. 14
Zwiedzamy Polskę s. 14-15
Uwagi po lekturze projektu "Planu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Białowieża Forest (część polska) s. 15-18
Zaproszenie na koncert wakacyjny s. 18
Zaproszenie na Białowieskie Arie s. 19
Zaproszenie na Piknik Profilaktyczny s. 20

Ważne telefony:

Urząd Gminy 85 681 24 87
Białowieski Ośrodek Kultury 85 681 24 60
Biblioteka 85 681 23 95
Nadleśnictwo Białowieża 85 681 24 05
Muzeum Przyrodniczo-Leśne BPN 85 681 22 75
Ośrodek Zdrowia 85 667 24 68
Policja 85 670 41 15
Straż Graniczna 85 685 46 20
Zespół Szkolno Przedszkolny 85 681 23 97
Technikum Leśne w Białowieży 85 681 24 04
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 85 681 26 97
Przedszkole 85 681 23 97 w. 61
Stomatolog 604874917

Drodzy Czytelnicy,

W tym numerze Głosu Białowieży ponownie dużo miejsca poświęcamy Zintegrowanemu Planowi Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska. Ale nie może być inaczej, ponieważ rozpoczęły się konsultacje społeczne dotyczące wyżej wymienionego dokumentu. Zachęcam do lektury materiałów przygotowanych przez profesor **Bogumiłę Jędrzejewską** oraz Radnych Gminy Białowieża: Panią **Elżbietę Laprus**, Pana **Andrzeja Nowaka** i Pana **Wojciecha Niedzielskiego**. Trudno przewidzieć jak zachowa się Ministerstwo Klimatu i Środowiska, ale musimy wziąć udział w konsultacjach społecznych i zgłaszać nasze uwagi. Ten dokument ma dla przyszłości naszej gminy zbyt dużą wagę, aby przejść obok niego obojętnie. Informacje o projekcie Planu zarządzania oraz sposobach udziału w konsultacjach dostępne są na stronie internetowej: <https://ios.edu.pl/bialowieza-forest/konsultacje-spoeczne/>. Konsultacje potrwać do 18 sierpnia 2025 roku.

Z poważaniem

Mateusz Damian Gutowski

Redaktor naczelny "Głosu Białowieży"

Drodzy Mieszkańcy,

24 lipca wziąłem udział w posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na temat Zintegrowanego Planu Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska. Niezmiennie stoję na stanowisku, iż strefa ochrony czynnej w Obiekcie nie powinna być mniejsza niż 18,06%. Dlatego zachęcam Państwa do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych dotyczących Planu. Szczegółowe informacje o projekcie Planu zarządzania oraz sposobach udziału w konsultacjach dostępne są na stronie internetowej: <https://ios.edu.pl/bialowieza-forest/konsultacje-spoeczne/>. Przedmiotowy dokument będzie obowiązywał do 2050 roku będzie miał istotny wpływ na życie mieszkańców i rozwój naszego regionu. Nie pozwólmyna przyjmowanie szkodliwych dla nas pomysłów, które będą miały wpływ także na nasze dzieci i wnuki. Jeszcze raz proszę Państwa o aktywność oraz zachęcenie do niej innych. Konsultacje potrwać do 18 sierpnia 2025 roku. Formularz konsultacyjny można, również pobrać w Urzędzie Gminy Białowieża.

Z wyrazami szacunku

Albert Waldemar Litwinowicz

Wójt Gminy Białowieża

GLINIANE ECHA PUSZCZY

Warsztaty ceramiczne
z Gminną Biblioteką Publiczną
stwórz swój leśny kubek

5 sierpnia (wtorek) | godz. 17:00–19:00 - lepienie

14 sierpnia (czwartek) | godz. 17:00–19:00 - szkliwienie

Manufaktura Samsara, Podolany Drugie 7

Liczba miejsc ograniczona – obowiązują zapisy!
biblioteka@ug.bialowieza.pl, 663741692

*Przyjdź, zanurz dłonie w
glinie, by wypić z kubka
leśną ciszę...*

Dofinansowano ze środków programu "Działaj Lokalnie" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieża.

Sprawy samorządowe

Walczymy o Białowieżę

Za nami kolejne etapy walki z lekceważeniem Samorządów puszczańskich, kłamstwami bez żenady wygłaszanymi w pismach urzędowych wysyłanych nawet poza granice naszego kraju a dotyczących żądań postawionych w interesie mieszkańców okolic Puszczy Białowieskiej, nieuznawaniem naszych postulatów i propozycji składanych celem umieszczenia w Planie Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska.

Należy się zatem zastanowić czym kieruje się nieliczna grupa aktywistów ekologicznych żarliwie popieranym przez grupkę posłów i Wiceministra Środowiska zmuszających cały region do posłuszeństwa kosztem utraconych dóbr. Kto im dał prawo do narzucania nam niechcianego modelu życia, skoro żaden przepis prawny w Polsce nie upoważnia do takiego działania.

Wyjaśnijmy sobie co to jest ten Plan Zarządzania ponieważ wiele osób ma szereg pytań do tego tworu. Jest to dokument, który ma nam na terenie Puszczy Białowieskiej i okolic zorganizować życie na 25 lat i zastąpić (na razie bezprawnie) wszelkie dotychczas obowiązujące przepisy: Ustawę o lasach, Ustawę o ochronie przyrody. Nadleśnictwa i BPN mają być podporządkowane wybranemu przez ekologistów i Warszawę Pełnomocnikowi – urzędnikowi, który ma rządzić na terenie Puszczy razem ze swoim Komitetem Sterującym złożonym z zupełnie obcych nam osób. Z czasem nadleśnictwa mają podlegać likwidacji. W Planie Zarządzania znajdują się obszerne dyspozycje dla wójtów i samorządów. Mają oni podlegać kontroli ekspertów ekologicznych. Autorem Planu, poza drastycznym ograniczeniem dostępu do lasu mieszkańcom, marzy się nawet zmiana programu nauczania dla dzieci na terenie Puszczy. Ekologisci zamierzają nas uczyć tożsamości i dumy z Puszczy Białowieskiej. Najbardziej rygorystyczna i nie do przyjęcia jest propozycja wydzielenia z całej Puszczy Białowieskiej 3,71% dostępu do lasu dla mieszkańca na 25 lat. Odrzucono proponowane i uzgodnione dotychczas, chociaż z bólem, 18,06%. Marzy im się zamknięcie nas w tzw. rezerwacie i przeniesienie całego ruchu turystycznego na obrzeża Puszczy za pomocą Bram do Puszczy. Z drewna opałowego proponuje się

sosnę i świerk z obszaru 3,31% Puszczy, wykazując zupełny brak zrozumienia dla potrzeb ludności miejscowej.

W obronie naszych praw i godności miejscowej społeczności wystąpiliśmy do UNESCO ze skargą dotyczącą zapisów w Planie Zarządzania. W ramach odpowiedzi otrzymaliśmy tłumaczenie się Wiceministra Środowiska do Przedstawicielstwa w Paryżu. Jest ono na tyle niezgodne z prawdą, że wystąpimy do UNESCO ze sprostowaniem

Ogłoszono konsultacje społeczne do 18 sierpnia, ale już 24 lipca 2025 roku na posiedzeniu sejmowej Komisji Środowiska, w której uczestniczyliśmy, Wiceminister Środowiska ogłosił, że UNESCO wstępnie przyjęło Plan Zarządzania i zostanie on w tym roku ostatecznie zatwierdzony. A konsultacje? A jeżeli będą negatywne? Bo będą.

Są jeszcze Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, Porozumienie z Rio de Janeiro ratyfikowane przez Polskę oraz inne podstawy prawne, które nas upoważniają do wystąpienia do ONZ i Unii Europejskiej. Nadal też obowiązuje w Polsce Ustawa o Lasach i Ustawa o ochronie przyrody, które w hierarchii ważności aktów prawnych stoją wyżej od moratoriów i zarządzeń i one winny być stosowane.

Nie będzie tak, że grupka ekologistów przy poparciu Ministerstwa Środowiska będzie próbowała wprowadzić swój odrealniony Plan Zarządzania na niekorzyść ludności miejscowej na 25 lat bez uzgodnienia z miejscowymi Samorządami i bez wzięcia pod uwagę konsultacji społecznych.

WEŹMY UDZIAŁ W KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH, żeby Samorządy miały podstawę nas bronić przed zapędami ekologistów. Sami też zapoznajmy się, chociaż częściowo, bo jest to 170 stron Planu, co nam ma przynieść ów Plan Zarządzania.

Druki do konsultacji na stronie Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy <https://ios.edu.pl/bialowieza-forest/konsultacje-spoeczne/>, a w Urzędzie Gminy Białowieża będą wyłożone druki w formie papierowej do pobrania i skróty głównych założeń Planu Zarządzania do zapoznania się oraz egzemplarz Planu Zarządzania w formie papiero-

wej do przejrzenia.

Druki konsultacji społecznych w sprawie Planu Zarządzania należy wysłać na adres: Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Słowicza 32, 02-170 Warszawa,

z dopiskiem „Puszcza Białowieska”.

Elżbieta Laprus

Opinie

Oddana na pastwę kornika

Bierna ochrona, będąca hasłem wiodącym w projektowanym Planie Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, nie gwarantuje sukcesu w zachowaniu różnorodności biologicznej tak bardzo kreowanej w tym dokumencie. Świadczą o tym liczne publikacje m.in. prof. Brzezieckiego i prof. Matuszkiewicza.

Pierwszy z wymienionych uczonych kontynuuje wraz z zespołem z Katedry Hodowli Lasu SGGW Warszawa badania naukowe zapoczątkowane przez prof. Włoczewskiego w 1936 roku.

Celem tych wieloletnich badań jest określenie zmienności składu gatunkowego drzew na wybranych 5 powierzchniach w Rezerwacie Ścisłym BPN.

Po blisko 90 latach na wszystkich wybranych powierzchniach nastąpiło uproszczenie składu gatunkowego poprzez ustępowanie dębu, świerka, sosny i brzozy przy jednoczesnym dominowaniu grabu i lipy. Wyniki tych badań opublikowane zostały w wielu publikacjach m.in. *Sylwanie*.

Natomiast prof. Jan Matuszkiewicz w dziele o tytule: „Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski” w obszernym rozdziale poświęconym Puszczy Białowieskiej twierdzi, iż doszło do zaniku ciepłolubnej postaci grądu z miodownikami *Melitititi Carpinetum*, powodem tych zmian jest dominacja grabu i lipy.

Obaj naukowcy zgodnie twierdzą, iż białowieskie grądy, których do niedawna było 6 podzespołów tracą swoją odrębność i unifikują się.

Giną całe zespoły leśne, przykładem jest według profesora Matuszkiewicza całkowity zanik w warunkach ochrony ścisłej Kontynentalnego Boru Sosnowego *Serratulo Pinetum*. To bogate florystycznie zbiorowisko w BPN już nie istnieje.

To tylko niektóre wnioski ze wspomnianej publikacji, warto jeszcze wspomnieć o dominacji traw i inwazyjnym wkraczaniu niecierpka drobnokwiatowego. Daje to uzasadnione podstawy do

obaw o bogactwo różnorodności biologicznej, która po prostu zubożeje.

W części historycznej projektowanego Planu Zarządzania pominięto dokonania prof. Mokrzeckiego którego ściągnięto w latach 20 ub. wieku do Puszczy Białowieskiej do zwalczania gradacji kornika drukarza. Masowy pojaw tego owada, nazwanego przez niektórych hieną, nastąpił na skutek działań okupanta niemieckiego, po którym zostało ok. 300 tys. m³ wyciętych świerków.

I tylko zdecydowane działania profesora i jego zespołu polegające na usunięciu ponad miliona zasiedlonych przez szkodnika drzew uratowało świerk w Puszczy Białowieskiej, który był w tym okresie i w tym miejscu najwyższym drzewem w Polsce - wzbudzającym podziw i naukowców i artystów.

Warto zacytować słowa prof. Mokrzeckiego na łamach lasu Polskiego nr 10 w 1923 r. *„Odporność Puszczy jako zbiorowego organizmu została złamana. Kornik począł się silnie rozmnażać i opanował zupełnie zdrowe drzewa. I gdyby wróg chciał wyeksploatować Puszcze Białowieską a zarazem zniszczyć ją nie troszcząc się o jej przyszłość, to więcej nic nie potrzebował zrobić nad to, co uczynił Polsce, po swem ustąpieniu oddał ją na pastwę kornika...”*. Bez komentarza.

W projekcie Planu Zarządzania jest wiele zapisów o tworzeniu **korytarzy ekologicznych**, jako doskonałej formy ochrony przyrody, nic bardziej mylnego wg prof. A. Pullina, autora doskonałego podręcznika o tytule „Biologiczne podstawy ochrony przyrody”. Tworzenie takich rozwiązań może doprowadzić do m.in. przemieszczania gatunków niepożądanych takich jak introdukowane lub nawet patogenicznych.

I tych zagrożeń w wymienionej publikacji jest znacznie więcej.

Projektowany dokument, czyli Plan Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska dobiera wy-

biórczo dorobek naukowy związany z Puszcą Białowieską oraz jej historię, co czyni go nierzetelnym, a twierdzenie, iż świerk to gatunek, który na skutek tzw. ocieplania klimatu jest skazany na zagładę jest też nieprawdziwe, bo najstarszym drzewem na świecie jest wła-

śnie świerk pospolity, który mając ponad 9500 tysięcy lat ma się dobrze.

•
Andrzej Nowak

Plan dla Obiektu UNESCO Puszcza Białowieska

Co tam Panie w polityce?

CZEPIEC Cóż tam, panie, w polityce? Chińczyki trzymają się mocno!?...

DZIENNIKARZ...A wiecie choć, gdzie Chiny leżą?

CZEPIEC No daleko, kajs i gdzieś daleko; a panowie to nijak nie wiedzą, że chłop chłopskim rozumem trafi, choćby było i daleko. A i my tu cytomy gazety i syćko wiemy.

Stanisław Wyspiański „Wesele”

Tak się rzecz miała nieomal na sejmowej Komisji Środowiska, w której uczestniczyliśmy 24 lipca 2025 roku, a dotyczącej Planu Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska.

W posiedzeniu Komisji uczestniczyli: Wójt Gminy Białowieża Albert Litwinowicz, Przewodniczący Rady Gminy Białowieża Eugeniusz Superon, Wiceprzewodnicząca Komisji Środowiska Elżbieta Laprus oraz wieloletni radny, były Przewodniczący Rady Gminy Białowieża i leśnik Andrzej Antczak. Hajnówkę reprezentowała Wójt Gminy Hajnówka Lucyna Grygoruk-Smoktunowicz, Gminę Narewka reprezentował Wójt Jarosław Gołubowski. Obecni też byli przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Hajnówce oraz Miasta Hajnówka.

Całość burzliwego i pełnego braku szacunku dla przedstawicieli Samorządów przebiegu Komisji do obejrzenia i odsłuchania na stronie Komisji Środowiska w Sejmie w zakładce Dla mediów lub dla posiadaczy Facebooka na stronach Elżbiety Laprus, Andrzeja Antczaka i Wójta Gminy Hajnówka.

W przebiegu Komisji pojawiały się wątki całkowitego braku pieniędzy przeznaczonych dla Gmin Puszczańskich na cele ekologiczne i ogólnego niedofinansowania Gmin, co pozostaje w sprzeczności z wypowiedzią Wiceministra Środowiska. Poruszono problem zagrożeń wynikających z wytyczenia Strefy Buforowej wokół Puszczy, która z czasem może zmienić swoje

przeznaczenie i stworzyć zagrożenie prywatnym właścicielom. Skupiono się na strefowaniu Puszczy niekorzystnym dla okolicznej ludności. Wytknięto braki w ekspertyzie prof. Żmihorskiego, która to ekspertyza ma decydować o zmniejszeniu dostępu do lasu mieszkańcowi z 18,06% na 3,71%. Z takim dostępem do Puszczy kategorycznie nie zgadza się żaden Samorząd Puszczański.

Moje wystąpienie na Komisji Środowiska zawierało na początku pytanie do Wiceministra Dorożały – zakładacie, że projekt zostanie przyjęty i wprowadzony w życie, a przecież trwają konsultacje społeczne, a jeżeli one będą negatywne Panie Ministrze, a przypuszczalnie nasi współmieszkańcy z terenu Puszczy Białowieskiej nie zgłoszą jak te 300 osób, które udzielały informacji w Państwa ankiecie, co wtedy, bo to tak jakby nie brano pod uwagę tych konsultacji. Wszystko już jest zaplanowane i będzie przeprowadzone, a my się akurat nie zgadzamy na szereg zapisów. (Nie otrzymałam odpowiedzi).

Zapis wystąpienia

Chciałabym na początku raz na zawsze wyjaśnić kwestię aktywnego pozyskania drewna. Czy ktokolwiek z naszych mieszkańców wystąpił z propozycją aktywnego pozyskania drewna opałowego? Nie. My prosimy o zabezpieczenie godnego życia dla mieszkańców zgodnie z zapisami UNESCO. Chodzi o 50m od drogi, ale nie tylko w Strefie IV, bo chyba żarty sobie Państwo zrobiliście, że my tam mamy pozyskiwać świerk i sośnę. W wydzieleniach są świerczyny i sośniny. Nikt tego nie kupuje i nikt tym nie pali. Na tyle macie Państwo orientację o potrzebach mieszkańców i na tyle nas szanujecie, że dzisiaj proponowaliście, że świerczyny i sośniny mają być opałem? Nigdy nie będą. Mieszkaniec kupuje grab i kupuje brzozę. W tych śmiesznych propozycjach, które proponowaliście na obszarze 4a i 4b to nawet nie jest 3,71% ponieważ 4c wyłą-

czono. 80 ha dla całej, ogromnej ilości wsi i osób, bo tam wchodzi nie tylko Białowieża i Wy sobie myślicie, że można nas w taki sposób zlekceważyć i potraktować? I tutaj piszecie, że będzie pozyskanie drewna dla mieszkańca. Tam nie ma drewna dla mieszkańca i ja nie widzę uzasadnienia dlaczego tego drewna z pasa 50 m od drogi, jak UNESCO sugeruje nie mamy pozyskiwać ze Strefy II i III. Szczególnie III. Jeżeli można zbierać jagody, można turystykę rozwijać, można wszystko robić, tylko drewna dla mieszkańca pozyskiwać nie można. I proszę Polaków nie oszukiwać w mediach społecznościowych, że przez mieszkańców Białowieży nie będzie chroniona Puszcza Białowieska. Myśmy nigdy nie optowali za aktywnym pozyskaniem drewna, ani za harvesterami i proszę w ten sposób nie wprowadzać społeczeństwa polskiego w błąd. My chcemy jako Samorządy zapewnić godne życie ludziom, którzy palą drewnem, będą palić i mają do tego prawo. Proszę nie głosić takich propozycji, że na tych malutkich Strefach 4a i 4b, gdzie w ogóle nie rosną drzewostany, które nadawałyby się do wykorzystania, że z tego będziemy mogli cokolwiek wziąć.

Szanowni Państwo podobno projekt Planu Zarządzania nie narusza istniejącego porządku prawnego i nie wprowadza chaosu kompetencyjnego. Otóż narusza i wprowadza, bo jest hierarchia aktów prawnych. Dla Planu Zarządzania nie widzimy aktu prawnego. Hierarchię aktów prawnych zna chyba każdy w Polsce- poczynając od Konstytucji RP, kończąc na ustawach. Dotychczas obowiązuje Ustawa o Lasach i Ustawa o ochronie przyrody i żadne Moratorium i żadne inne zarządzenia nie stoją wyżej i nie mają być na terenie Puszczy Białowieskiej wprowadzane w życie, bo nie ma takich podstaw prawnych w Polsce. Jest hierarchia, którą należy zachować. Jak dotąd nie powstał żaden akt prawny, który upoważniałby Państwa do tego, żeby ten Plan Zarządzania wprowadzał chaos kompetencyjny. Na czym to ma polegać? Otóż nadleśniczy ma swojego Dyrektora Regionalnego LP, Dyrektor BPN ma Ministra Środowiska. A według Państwa propozycji to urzędnik Pełnomocnik będzie wydawał polecenia? Czyli kogo ma słuchać nadleśniczy? Swojego dyrektora czy Pełnomocnika? Państwo wprowadzacie Zarząd. Według zapisów UNESCO, których się tak świetnie trzymacie i chcecie zachować wymogi UNESCO, według tych zapisów eksperci UNESCO uznali, że Obiekt

Białowieża Forest ma mieć pięciu zarządców. Trzech nadleśniczych i dwóch dyrektorów - dyrektora BPN i Dyrektora po stronie białoruskiej. Czyli co występujecie przeciwko UNESCO? Przecież ten Zarząd, który proponujecie to są same obce osoby, które na pewno w Białowieży nie będą zasiadały i w ogóle dlaczego występujecie przeciw UNESCO? Tam jest wymienionych 5 zarządców i jest już wszystko ustalone.

Plan nie spełnia oczekiwań UNESCO. Białowieża FOREST jest to obiekt transgraniczny. Plan zarządzania nie jest zintegrowany ze stroną białoruską. Jeżeli my się mamy bronić przed tym jak nas próbujecie Państwo zaszufłakować na ten 3,71%, to użyjemy każdego argumentu, który nam pomoże funkcjonować.

Proszę Państwa oto co jest dla nas najbardziej bolesne, nie są uwzględniane uwarunkowania społeczne. Społeczeństwo zaakceptowało z bólem 18.06% do użytkowania, reszta miała się znajdować pod ochroną, natomiast nie wiadomo dlaczego pojawiło się 3,71%, bo nas argumentacja prof. Żmihorskiego nie przekonuje do końca, szczególnie leśników, czyli zmusza się nas do zaakceptowania 3,71% dostępu do lasu na 25 lat. To jest nie do przyjęcia i my się na to nigdy nie zgodzimy. Nie wolno w ten sposób postępować ze społecznością lokalną. My jesteśmy tak zwani według UNESCO mieszkańcy długoterminowi...

I tu prowadząca Komisję Środowiska Pani Gasiuk-Popiołek z Nowej Lewicy przerwała moją wypowiedź komentując, że nie ma kogoś takiego, jak mieszkańcy długoterminowi. Otóż Pani poślanko wypadałoby uzupełnić zasób posiadanych informacji, zanim dokona się czegoś niestosownego. Najlepiej przejrzeć zapisy UNESCO.

Mieszkańcy długoterminowi są zaczerpnięci z zapisów UNESCO, tak że niczego Pani tu nie sugeruję. **Oczywiście, że mają większe prawa ponieważ pracowali na tę Puszcę i na ten kształt, który zachwylił cały świat.** Chcę powiedzieć, że my się też spotykamy z przedstawicielami UNESCO i chcę zaprotestować przeciwko naginaniu zapisów UNESCO, jak Państwo to lekką ręką robicie. Przecież my też czytamy te zapisy. Tam nie ma takich ograniczeń. Tam nikt do niczego nie zmusza. Tam jest tylko powiedziane, żeby tego terenu, który jest chroniony nie zmniejszać, ale nikt nie powiedział, że macie powiększać. Dlaczego powiększyliście? Jakim prawem powiększyliście? UNESCO wcale tego

nie chce. Dlaczego taką nieprawdę usiłujecie nam przedstawić?

Zastanawiamy się czy nie skupić się wyłącznie na zgłaszaniu na piśmie naszych zastrzeżeń bezpośrednio do UNESCO i innych organów europejskich ponieważ w Ministerstwie Środowi-

ska i Klimatu nie ma woli porozumienia z Samorządami.

•
Elżbieta Laprus

Najważniejsze informacje z...

Białowieskiego Ośrodka Kultury

Zakończenie roku szkolnego

Piątek, 27 czerwca to dzień, na który czekali wszyscy uczniowie z utęsknieniem. Był to bowiem ostatni dzień roku szkolnego 2024/2025. Świętowanie rozpoczęliśmy o godzinie 9:00 w sali kinowej Białowieskiego Ośrodka Kultury. Ostatni dzień szkoły to czas podsumowań, gratulacji i podziękowań. Tym razem nie było inaczej. Uroczystość rozpoczął Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, Krzysztof Petruk. Następnie głos zabrał: Wójt Gminy Białowieża, Albert Litwinowicz, oraz Przewodniczący Rady Gminy, Eugeniusz Superson. W trakcie oficjalnej części wydarzenia uczniowie otrzymali nagrody i świadectwa z wyróżnieniem. Potem rozpoczęła się część artystyczna przygotowana przez uczniów klasy 8, pod kierunkiem Pani Iwony Lickiewicz. Dla nich to były ostatnie chwile spędzone wspólnie, gdyż już od września rozpoczną kolejny etap edukacji już w nowych szkołach. Uroczystość była świetnie przygotowana, młodzież pięknie zaśpiewała, a nawet odtąńczyła poloneza. Atmosfera była bardzo wzruszająca, szczególnie dla rodziców absolwentów. Życzymy wszystkim udanych, szczęśliwych, a przede wszystkim bezpiecznych wakacji i do zobaczenia w nowym roku szkolnym.

Weekend z Kulturą w Białowieży

Za nami kolejny weekend, który obfitował w wydarzenia kulturalne. W dniach 28 i 29 czerwca 2025 r. w Białowieży miały miejsce dwa wspaniałe wydarzenia, które przyciągnęły wielu chętnych zarówno osób miejscowych jak i turystów. W sobotę, 28 czerwca, na parkingu gminnym przy ul. Kolejowej odbył się koncert zespołu *Obraz Kontrolny*. Solista i lider zespołu, Roman Tarasiewicz jest białowieżaninem. W trakcie trwania koncertu pozdrawiał widzów, tworząc w ten sposób niepowtarzalny klimat. Życzymy kolejnych udanych imprez i zapraszamy po raz kolejny. Następnego dnia, czyli 29 czerwca, o godzinie 16:00, w ramach V Pikniku Podlaskich Parków Narodowych i Krajobrazowych, na tej samej scenie zorganizowano koncert zespołu *SW@DA X NICZOS*, duet muzyczny, który zdobył uwagę mediów, dzięki swojemu niekonwencjonalnemu podejściu do muzyki. Ich twórczość łączy elektroniczne brzmienia z tradycyjnymi folklorystycznymi akcentami, co sami określają mianem "podlaskiego bounce". Frekwencja na koncercie przeszła nasze najśmielsze oczekiwania. Uczestnicy bawili się wspaniale, z czego bardzo się cieszymy.

Kupalle

5 lipca 2025 roku w Białowieży odbyła się jedna z największych letnich imprez plenerowych

~ Głos Białowieży ~

w okolicy, czyli Noc Kupały. Była to 41. edycja wydarzenia pełnego regionalnej muzyki, kolorowych tańców i wspaniałego śpiewu. Organizatorami koncertu byli: Białoruskie Towarzystwo Społeczno Kulturalne, Białowiecki Ośrodek Kultury oraz Gmina Białowieża. Imprezę tradycyjnie rozpoczął korowód zespołów niosących wianki i pochodnie. Uczestnicy śpiewając „Kupalinkę”, przeszli ulicami Białowieży z centrum na miejsce koncertu, czyli parking gminny, gdzie na scenie wykonawcy zaprezentowali białoruski folklor w różnej postaci.

Po koncercie miała miejsce część obrzędowa, czyli puszczanie wianków na rzekę. Na zakończenie obejrzelśmy pokaz sztucznych ogni, a wydarzenie zwieńczyła potańcówka z zespołem „As”. Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w organizację Nocy Kupały w Białowieży: Białoruskiemu Towarzystwu Społeczno-Kulturalnemu oraz pracownikom Urzędu Gminy Białowieża, mając nadzieję na dalszą współpracę w kolejnych latach przy tego typu wydarzeniach.

Koncert zespołu La Venders

W sobotę 12 lipca 2025 r. o godzinie 19.00, na scenie parkingu gminnego wystąpił zespół La Venders w ramach pikniku profilaktycznego, młody białostocki zespół

tworzony przez czworo muzyków, grający z niezwykłą finezją i własnym charakterem. Zebraną publiczność powitał Marek Zubrycki, dyrektor Białowieckiego Ośrodka Kultury, po czym białowiecki amfiteatr rozbrzmiał rockowymi dźwiękami. Nie obyło się bez bis-ów, na które naciskali przybyli na koncert widzowie. Dziękujemy zespołowi za przybycie i życzymy sukcesów w dalszej karierze.

Podlaska Liga Łucznicza 3D - Runda 2 - "Łowy w Puszczy Białowiejskiej"

W sobotę, 19 lipca r. do Białowieży zjechali łucznicy z całego regionu. W tym dniu odbyło się bowiem wyjątkowe wydarzenie. Był to turniej łuczniczy 3D, podczas którego uczestnicy strzelali do przestrzennych celów porozstawianych w na terenie Technikum Leśnego oraz w Parku Dyrekcyjnym.

Otwarcia dokonał dyrektor BOK - Marek

Zubrycki. Na koniec w restauracji Fanaberia odbyło się zakończenie, w trakcie którego uczestnikom wręczono dyplomy i medale. Dziękujemy wszystkim za przybycie i aktywne uczestnictwo.

Organizatorami wydarzenia było Łucznictwo Wschodnie Zbucz, AMM Archery, Białowiecki Ośrodek Kultury, Wójt Gminy Białowieża, Technikum Leśne w Białowieży.

Koncert wakacyjny

Tego samego dnia, tj. 19 lipca, w Białowieży miało miejsce kolejne wydarzenie kulturalne. Był to piknik profilaktyczny pod nazwą:

„Koncert wakacyjny” z udziałem Piotra Karpiuka i Marcina Morawskiego, Zespołu ODNOVA z Narewki oraz Kapeli FAJERKA czyli FRAJDA znad Wieprza. Publiczność jak zwykle dopisała, pogoda również, więc wszyscy bawili się doskonale. Dziękujemy wykonawcom i uczestnikom za wspólne spędzenie sobotniego wieczoru.

•
BOK

Leśna magia w bibliotece – historia pewnego glinianego lata czyli jak mieszkańcy Białowieży dali się porwać naturze, sztuce i wyobraźni dzięki programowi „Działaj Lokalnie”

Kiedy z początkiem lata w Gminnej Bibliotece Publicznej im. Igora Nowakowskiego w Białowieży pojawił się pierwszy zapach gliny, nikt nie przypuszczał, że przez kolejne tygodnie to miejsce stanie się prawdziwym centrum lokalnej magii – tej artystycznej i tej zupełnie zwyczajnej, ale równie ważnej, bo międzyludzkiej.

Wszystko zaczęło się od opowieści – nie byle jakiej, bo „Białowieckich opowieści” Mikołaja Hajduka. W ich cieniu dzieci i dorośli zanurzyli się w świat szumu liści, trzasku gałązek i skrzydeł wrótek. Biblioteka na chwilę zamieniła się w puszcę – z leśnymi domkami, mieszkańcami z mchu i szyszek, i radosną wrzawą małych architektów.

Potem przyszła glina. I już nie było odwrotu.

Pod czujnym okiem Marysi z „Garnków na płocie” – pasjonatki, która potrafi z kawałka gliny wyczarować świat – uczestnicy projektu „Gliniane Echa Puszczy” z niesłabnącym entuzjazmem tworzyli miseczki, patery i figurki. Motywy? Rzecz

jasna – puszczańskie. Żubry, liście, jaszczurki, żółędzie, grzybki, duszki... a nawet krokodyle i krasnale – bo przecież w dziecięcej wyobraźni wszystko może zamieszkać w lesie.

Jedna z uczestniczek – Ola – z serca do czworonogów stworzyła wyjątkową miskę dla swojego psa. A potem kolejną. I jeszcze jedną. Zaczęliśmy się poważnie zastanawiać, ilu pupili ma ta radosna artystka – ale nikt nie miał odwagi zapytać!

W międzyczasie powstawały także poidelka dla ptaków i owadów – z myślą o tych najmniejszych, ale bardzo potrzebnych sąsiadach. Każde dzieło było inne, ale łączyła je dbałość, serce i czułość, którą można było wyczuć w każdym dotyku dłoni lepiącej glinę.

Zwieńczeniem cyklu było szkliwienie – moment, gdy wypalone prace nabierały kolorów i blasku. Tu potrzebna była cierpliwość i precyzja, ale też... zaufanie do ognia i pieca, który już wkrótce miał zmienić gliniane prace w prawdziwe

ceramiczne dzieła sztuki.

Na jednym z warsztatów pojawiły się także kolorowe leśne duszki wykonane z masy FIMO. Każdy z nich trafił potem do specjalnie zbudowanego drewnianego domku – wcześniej przygotowanego na innych zajęciach. Cała ta leśna kompania czeka w bibliotece na odbiór, gotowa, by zamieszkać w domach dzieci i przypominać o twórczych chwilach spędzonych wśród książek, gliny i śmiechu.

Projekt „Gliniane Echa Puszczy” to coś więcej niż cykl warsztatów. To spotkania, rozmowy,

wy, odkrycia i bliskość – z naturą, z własną wyobraźnią i z innymi ludźmi. To także dowód na to, że biblioteka może być miejscem, gdzie rodzi się coś więcej niż tylko czytelnictwo – może być sercem społecznej aktywności i sztuki.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za obecność i energię. A to jeszcze nie koniec! Przed nami sierpniowe kubki i wrześniowe podgrzewacze – bo gliniana przygoda w Białowieży trwa dalej.

Projekt „Gliniane Echa Puszczy” realizowany jest dzięki wsparciu Programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, prowadzonego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska.

•
GBP

Pomnik-mogila żołnierzy polskich 1920 roku
na cmentarzu w Białowieży

Wójt Gminy Białowieża / Białowiecki Ośrodek Kultury
Technikum Leśne w Białowieży / Nadleśnictwo Białowieża
Białowiecki Park Narodowy
zapraszają na obchody

Święta Wojska Polskiego „1920 – w hołdzie poległym w Puszczy Białowieskiej”

15 sierpnia 2025 (piątek)

godz. 11.00 – Msza Święta w intencji Ojczyzny
w kościele pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Białowieży

godz. 12.20 – Uroczystości przy Pomniku/mogile
żołnierzy polskich 1920 roku na cmentarzu w Białowieży

*Hymn państwowy w wykonaniu Chóru Leśników Puszczy
Białowieskiej i wszystkich uczestników

*Otwarcie i przemówienie Wójty Gminy Białowieża

*Modlitwa za poległych w obronie Ojczyzny
– prowadzą ksiądz katolicki i ksiądz prawosławny

*Składanie wieńców przez delegacje zakładów pracy

Organizatorzy: Wójt Gminy Białowieża, Białowiecki Ośrodek Kultury,
Technikum Leśne w Białowieży, Nadleśnictwo Białowieża, Białowiecki Park Narodowy

Białowieski Ośrodek Kultury

zaprasza na Piknik Profilaktyczny

Koncert z Potańcówką

16 sierpnia 2025 (sobota)

godz. 17.00 – The Rebels (Białystok)

godz. 18.00 – Śmiejące się Lwy (Hajnówka)

godz. 19.00 – Chłopaki z Lipińskiej Paki (Lipiny)

parking gminny ul. Kolejowa w Białowieży

WSTĘP WOLNY

19 sierpnia 2025 (wtorek)

Kino ŻUBR – ul. Sportowa 1 – Białowieża

Kino LUMIERE w Białowieży

godz. 13.30

SMERFY

92 minuty

godz. 15.15

JURASSIC WORLD

133 minuty

godz. 17.30

VINCI 2

108 minut

Bilety do nabycia w Białowieskim Ośrodku Kultury w dniu seansu
18 zł ulgowy, 22 zł normalny

Dzieje się!

Wakacje w pełni! Kreatywnie i wesoło z biblioteką

Letnie miesiące to doskonały czas na odpoczynek, zabawę i rozwijanie pasji. Gminna Biblioteka Publiczna w naszej miejscowości doskonale wykorzystała wakacyjny czas, organizując dla dzieci i młodzieży cykl kreatywnych i pełnych radości zajęć.

Już pierwsze spotkanie pokazało, że młodzi uczestnicy mają ogromną wyobraźnię i poczucie humoru. Graliśmy w popularną

„Familiadę” oraz kalambury – dzieciaki wykazały się pomysłowością, a zabawa dostarczyła wiele śmiechu i radości. Jednym z ciekawszych punktów programu był „Dzień Detektywa”. Wśród bibliotecznych półek ukryto litery, z których dzieci musiały ułożyć tajemnicze hasło. Emocje były ogromne, a rywalizacja – zacięta, ale w duchu fair play.

Prawdziwym hitem tegorocznych wakacji okazały się warsztaty kulinarne z „Pizzermenem” – właścicielem pizzerii Siciliana. Dzieci samodzielnie przygotowały swoje pizze, a następnie z pomocą mistrza pizzaiolo wypiekły je w prawdziwym piecu. Nie zabrakło oczywiście najprzyjemniejszego momentu – wspólnej degustacji! Podczas kolejnych spotkań uczestnicy mogli rozwijać swoje talenty plastyczne. Własnoręcznie tworzyli komiksy, wyklejanki i rysunki, wykorzystując do tego swoje autorskie pomysły. Było kolorowo, kreatywnie i bardzo wesoło!

Na zakończenie cyklu zajęć odbyły się gry i zabawy, wspólny spacer oraz – ku uciesze wszystkich – pyszne lody.

Serdeczne podziękowania kierujemy do właściciela Pizzerii Siciliana za pełne zaangażowanie, przeprowadzenie warsztatów oraz ich całkowite sfinansowanie. Dzięki takim inicjatywom dzieci mogą spędzić wakacje nie tylko radośnie, ale i inspirująco.

Wakacje z biblioteką? Zdecydowanie TAK!

•

GBP

Młodzi poeci

Adam Sac zdobył wyróżnienie w Wojewódzkim Konkursie Literackim „Wiersze z szuflady” (20. jubileuszowa edycja).

Napisał wiersz pt. „Żabi los”. Do organizatorów konkursu wpłynęły 333 prace z 75 szkół województwa podlaskiego. Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

„Żabi los”

*Była sobie żabka mała,
która wciąż rechotać chciała.*

Czy to za dnia, czy z wieczora,
gdy milczała - była chora.
W stawie miała koleżanki
i dorosłe, i kijanki.
Często z wody wychodziła,
a drogi do domu nigdy nie gubiła.
Aż pewnego dnia letniego
miała pecha ogromnego.
Gdy skakała po polanie,
usłyszała klekotanie.

Rozejrzała się niepewnie,
Patrzy - bocian patrzy gniewnie.
Nie zdołała zrobić skoku,
a ptak był już u jej boku.
Klapnął dziobem, żabę zjadł
i odleciał dalej w świat.

•
Anna Dulko

Puszcza Białowieńska

Po co komu tworzyć nikomu niepotrzebny Plan Zarządzania?

Wystąpienie Wojciecha Niedzielskiego na spotkaniu Samorządów Puszczańskich z przedstawicielami Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie, jako autorami Planu Zarządzania w Białowieckim Parku Narodowym 8 lipca 2025 r.

Autorzy projektu za wszelką cenę starają się udowodnić potrzebę redukcji z 18% do 3% powierzchni, z której można by było pozyskiwać drobne ilości drewna opałowego na potrzeby mieszkańców. To stanowczo za mało, a dojście do takiej liczby powierzchni jest fikcją. Wydano pieniądze na ekspertyzy, które są już dawno zrobione.

Po co tworzyć nikomu niepotrzebny Plan Zarządzania ze sztucznymi podziałami stref, zakreślając figury na mapach? Przecież wszystko można obejrzeć w Planach Urządzania Lasu dostępnego w RDLP Białystok i w Nadleśnictwach puszczańskich. Tam każde wydzielone leśne i nieleśne, każdy niemal ar powierzchni Puszczy są szczegółowo opisane. Znamy siedliska leśne, występującą tam roślinność, gatunki drzew i faunę. Zrobili to już fachowcy – taksatorzy, specjaliści nie tylko od szacowania zasobów przyrodniczych.

Czyż nie lepiej zebrać te informacje i zrobić mapę zagrożeń oraz uaktualnić zasady bezpieczeństwa pożarowego ze względu na ogromną ilość posuszu mogącego w każdej chwili

li spowodować pożary! Czyż nie lepiej zająć się bezpieczeństwem turystów i mieszkańców Gmin na drodze do Hajnówki i dopilnować powstanie wymarzonej ścieżki rowerowej?

Wymyślono sztuczną definicję drzewostanów ponad 100-letnich, żeby stworzyć nową mapę z jak największą powierzchnią tych drzewostanów w 1, 2 i 3 strefie tj. tej „zakazanej”. Pozbawiono tym samym dostępu do podstawowych dóbr puszczańskich.

A gdzie zaprojektowano fundusze wsparcia dla naszych wsi i miejscowości? NIGDZIE. Instytut Środowiska może sobie projektować co chce, ale to MY, Rada i Wójt Gminy - pochodzący z wyborów powszechnych, a nie WY z nominacji - odpowiadamy za bezpieczny byt naszych społeczeństw. I jeszcze jedno. Wbrew temu co napisało Ministerstwo Klimatu i Środowiska, to MY bardzo dobrze zdajemy sobie sprawę i mamy świadomość wyjątkowej, uniwersalnej wartości Obiektu jakim jest Puszcza Białowieńska.

To dzisiejsi jej gospodarze i zarządzający doprowadzili do tego, że mamy tak olbrzymi procent lasów w strefach o najwyższej wartości, tak cennej.

•
*Wojciech Niedzielski, emerytowany Nadleśniczy
Nadleśnictwa Białowieża
i Radny Rady Gminy Białowieża*

Zwiedzamy Polskę

Uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Białowieży byli w tamtym roku szkolnym na czterodniowej wycieczce nad morzem. Zwiedzili Gdynię, Gdańsk, Sopot, Hel,

Słowiński Park Narodowy, Redę i Junoszyn. Mieli również okazję popłynąć Czarną Perłą na Westerplatte, zobaczyć Fokarium Stacji Morskiej na Helu oraz Gadoland w Redzie, w którym mieszka słynny krokodyl Wojtuś - znany z TikToka, skorzystać z atrakcji

Aquaparku Reda, np. zjeżdżalni z rekinami, uczestniczyć w zajęciach integracyjnych przygotowanych przez Firmę Black Wolf - zajęcia z GPS-em oraz Laser Tag, pojechać melexami na wydmy, obejrzeć nad morzem przepiękny zachód słońca oraz zwiedzić Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

W tym roku szkolnym uczniowie byli na czterodniowej wycieczce w górach. Zwiedzili Kopalnię Soli w Wieliczce, Tężnię Solankową

w Wieliczce, Poronin, Zakopane, wjechali kolejką na Kasprowy Wierch, a później wyciągiem krzesełkowym na Wielką Krokiew, byli na Termach Bukovina w Bukowinie Tatrzańskiej, zwiedzili Morskie Oko w Tatrzańskim Parku Narodowym, bacówkę w Kuźnicach oraz Kraków (Wawel, Kościół Mariacki, Rynek Główny – uczniowie usłyszeli słynny hejnał mariacki). Mieli okazję popływać w basenie w willi, spędzić czas na ognisku nad Porońcem (potok, dopływ Białego Dunajca) oraz zjeść obiad w restauracji Gruzińskie Chaczapuri w Krakowie.

Obie wycieczki były bardzo udane i dostarczyły nam wielu pozytywnych wrażeń. Dopisała nam iście wakacyjna pogoda, przepiękne widoki cieszyły nasze oczy, mieliśmy przepyszne jedzenie, sympatycznych przewodników, a Willa Anna okazała się być strzałem w dziesiątkę.

•
Anna Dulko

Obiekt UNESCO

Uwagi po lekturze projektu „Planu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest (część polska)”

Droga w Puszczy Białowieskiej. Fot. B. Jędrzejewska

Dzielę się z Państwem – czytelnikami „Głosu Białowieży” – kilkoma uwagami, jakie nasunęły mi się po przeczytaniu projektu „Planu” przygotowanego przez Instytut Ochrony Śro-

dowiska – Państwowy Instytut Badawczy i niektórych ekspertyz towarzyszących dokumentowi.

Uczestniczyłam we wszystkich warsztatach (z wyjątkiem jednego) w toku pracy nad „Planem”, mam więc możliwość sprawdzenia, na ile jego tekst wypełnia deklarację, że powstał „w procesie partycypacyjnym” z „zapewnieniem udziału społeczności na każdym etapie” i przedstawia „wypracowanie wspólnych rozwiązań”.

Nazwa i terminologia

Wielokrotnie podczas warsztatów wnioskowałam o stosowanie poprawnej polskiej nazwy: Obiekt Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska. Tylko taka nazwa jest zgodna z terminologią i nazwami innych polskich obiektów UNESCO. Autorzy „Planu” uparli się, by stosować językowe potworki polsko-angielskie „Dobro Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest” lub „Obiekt Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest”.

Jedynym sposobem, by uniknąć śmieszności, gdy tablice z nazwą Obiektu zawisną w re-

gionie Puszczy Białowieskiej, będzie zwrócenie się przez któregoś z interesariuszy do Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN o opinię w tej sprawie. Rada w swych obowiązkach ma nieodpłatne „przygotowywanie opinii o używaniu języka polskiego na wniosek organów państwa, organów administracji państwowej i samorządowej, instytucji społecznych i edukacyjnych powołanych do realizacji zadań publicznych”.

Korekta strefowania to klęska zespołu przygotowującego „Plan”

Spośród 44 warsztatów dla interesariuszy dotyczących zapisów „Planu”, aż 13 (w tym 4 warsztaty terenowe) poświęconych było strefowaniu i korekcie strefowania (Załącznik 3 do „Planu”). To 30% wszystkich warsztatów! Niestety, niczego w toku tych warsztatów nie udało się wypracować, a członkowie zespołu przygotowującego „Plan” dopiero na ostatnim spotkaniu w czerwcu 2025 r. poinformowali, że strefa IV obejmować będzie nie 18,06% powierzchni Obiektu, jak było przyjęte we wniosku renomacyjnym z 2014 roku, ale 3,71% czyli 5 razy mniejszy obszar. Co więcej, podstrefa aktywnej przebudowy drzewostanów (IVb) miałyby obejmować jedynie 86 hektarów (0,15% pow. Obiektu).

Na czerwcowym spotkaniu poinformowano interesariuszy, że autorem tej propozycji jest dr hab. Michał Żmihorski (Instytut Biologii Ssaków PAN), ale tekst jego ekspertyzy i uzasadnienie propozycji nie są dostępne do publicznej wiadomości! Dopiero wobec zdecydowanego żądania przedstawicieli władz gminnych i lokalnych społeczności zespół ds. przygotowania Planu zgodził się upublicznić ekspertyzę prof. Żmihorskiego na stronach IOŚ-PIB i zorganizować dodatkowe spotkanie z samorządami i lokalną społecznością w Białowieży w dniu 8 lipca br. Podczas tego spotkania autor ekspertyzy przedstawił uzasadnienie swojej propozycji tak drastycznej redukcji strefy IV.

I to by było na tyle w kwestii sposobu działania zespołu ds. przygotowania „Planu” i zapewnień, że „Plan” powstał „w procesie partycypacyjnym” z „zapewnieniem udziału społeczności na każdym etapie” i przedstawia „wypracowanie wspólnych rozwiązań”.

Co do propozycji prof. Żmihorskiego – tzw. drzewa decyzyjnego, jak wyznaczyć obszary do strefy IV – to sam pomysł jest sensowny. Ale już przeprowadzenie analizy jest tendencyjne i nie-

spełnia wymogów metodyki naukowej. Konieczne będzie wykonanie tej analizy od nowa (specjaliści z Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Białymstoku mogą i powinni pomóc), z zachowaniem rygoru naukowego. Po pierwsze, bez żadnych założeń wstępnych należałoby pokazać, jaki jest w Puszczy (poza strefami I i II) całkowity obszar nasadzeń leśnych w wieku <100 lat na siedliskach lasowych z udziałem sosny i/lub świerka o udziale 20, 40, 60 i więcej procent w drzewostanie. Następnie dla każdego z tych wariantów (20, 40, 60+) przeprowadzić analizę, do której strefy lub podstrefy każde takie wydzielanie leśne powinno trafić. Przy czym filtr „Wskaźnika w Planie Ochrony Natura2000” powinien być zastosowany na końcu, a nie na początku analizy, ponieważ „Plan zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa” jest nadrzędny wobec Planu Ochrony Natura2000.

Na koniec dla różnych wariantów powinno się przeprowadzić oszacowanie, jakiej masy drewna można się rocznie spodziewać jako efektu ubocznego zabiegów renaturalizacyjnych w strefie IVb. Takie orientacyjne wyliczenia mogą również przeprowadzić specjaliści z BULiGL.

Turystyka i promocja

Tej bardzo ważnej dziedzinie życia, lokalnej ekonomii i motoru rozwoju regionu Puszczy Białowieskiej „Plan” poświęca dużo uwagi. Jest też w tym zakresie stosunkowo rzetelnie opracowany, uwzględniając dziedzictwo przyrodnicze, historyczne i kulturowe regionu. Dużą w tym zasługą starannie przeprowadzonych warsztatów podczas I części realizacji projektu, a także – bodaj najlepszej z zamówionych ekspertyz – opracowania Grzegorza Rąkowskiego pt. „*Turystyka w regionie Puszczy Białowieskiej w kontekście zarządzania Dobrem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest*”. Autor analizuje obecną sytuację oraz daje długą i inspirującą listę pomysłów na rozwój atrakcji turystycznych.

Zacytuję tu jego trafną ocenę fatalnego stanu udostępnienia turystycznego Białowieskiego Parku Narodowego: „*Brak urozmaiconych wariantów zwiedzania naturalnego lasu w obszarze ochrony ścisłej BPN – od kilkudziesięciu lat funkcjonuje ta sama, jedyna trasa. [...] Zdecydowanie za mało wykorzystywana jest po względem turystycznym północna część BPN, gdzie poza jednym, stosunkowo niedużym obszarem (uroczysko Głuszec), nie ma terenów objętych*

ochroną ścisłą i wstęp możliwy jest bez przewodnika. Wytyczono tu jednak jedynie dwa znakowane szlaki piesze, z których jeden ma charakter krótkiej pętli, dłuższy jest jedynie drugi, zwany „Wilczym Szlakiem” (ze stanowiącą jego sięgacz króciutką ścieżką przyrodniczą) oraz niemal dokładnie pokrywający się z tym ostatnim jeden szlak rowerowy.”

Wśród wielu świetnych propozycji G. Rąkowskiego, najpilniejsza do realizacji wydała mi się następująca: „Najważniejszym „flagowym” szlakiem turystycznym i osią regionu powinien stać się centralny szlak, który można by nazwać np. „W ostępach Puszczy Białowieskiej”, prowadzący przez całą Puszcę Białowieską, łącząc najważniejsze jej atrakcje przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe (na osi północ-południe – przypis BJ). Taka centralna trasa turystyczna powinna składać się z dwu równoległych do siebie i często się przeplatających, a czasem nakładających się na siebie „nitek”, które tworzyć będą szlak pieszy i szlak rowerowy.”

Ekspertyza G. Rąkowskiego (dostępna na stronach www IOŚ-PIB) to lektura obowiązkowa dla wszystkich, którym leży na sercu rozwój turystyki w Puszczy: odpowiedzialnym osobom z BPN, nadleśnictw, władz gminnych, organizacji turystycznych i organizacji pozarządowych.

Kryzys migracyjny na granicy polsko-białoruskiej

Zagrożenia dla Puszczy Białowieskiej wynikające z naporu tysięcy nielegalnych migrantów, pchanych przez reżim Aleksandra Łukaszenki do Polski, zostały w „Planie” ujęte w sposób bulwersująco jednostronny, wyłącznie jako „**zalecenia mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu działań Służb Granicznych na Wyjątkową Uniwersalną Wartość Obiektu**” (pogrubienie tekstu – BJ). Sporo miejsca w „Planie” (i jedną ekspertyzę) poświęcono szkodliwemu wpływowi zapory granicznej, a także obecności żołnierzy i funkcjonariuszy Straży Granicznej, na przyrodę. Ani słowa o negatywnym wpływie nielegalnych migrantów przedostających się między innymi przez Rezerwat Ścisły BPN i pozostawiających tam masę śmieci. Ani słowa o krążących po Puszczy (także po BPN) tzw. aktywistach i zostawiających tam dla migrantów żywność i różne przedmioty.

Z obszaru BPN dyrekcja Parku posiada dokumentację skutków tych działań. Porażające

zdjęcia i mapa rozmieszczenia śmieci i zdewastowanych miejsc były prezentowane na jednym z posiedzeń Rady Naukowej BPN. Czy dyrekcja BPN nie przekazała tej dokumentacji zespołowi pracującemu nad „Planem”? Czy też przekazała, ale zespół z IOŚ-PIB ten problem postanowił zignorować i ukryć?

Skąd się wzięły w „Planie” korytarze ekologiczne?!

Trzy szeroko zakrojone działania (str. 82-85) mają dotyczyć wyznaczania korytarzy ekologicznych poza Obiektem Puszcza Białowieska i wypracowywania wytycznych do ich ochrony, m.in. zakazów zabudowy. Obszar objęty tymi działaniami ma obejmować całą strefę buforową Obiektu (na obszarze gmin Białowieża, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Narew, Czeremcha, Kleszcze, Czyże i Michałowo oraz miasta Hajnówka).

Te działania powinny być usunięte z „Planu”, bo nie ma ich w celach zarządzania. Co więcej, zagadnieniu korytarzy ekologicznych poza Obiektem i zakazów na ich przebiegu, nie poświęcono ani jednego warsztatu i nie przedstawiono tej sprawy lokalnym społecznościom. Nie są to więc „*działania wypracowane partycypacyjnie*”, jak głosi tytuł Rozdz. 5.1.

Zarządzanie i finanse

Realizację „Planu” ma koordynować Pełnomocnik ds. Zarządzania Obiektem. Już dziś współczuję osobie, której zdarzy się objąć to stanowisko. Główna odpowiedzialność pełnomocnika za realizację dziesiątków zadań (i współodpowiedzialność za wiele kolejnych), do tego przytłaczająca sprawozdawczość wymagaliby 5 do 10 etatów w planowanym Centrum Obiektu Światowego Dziedzictwa, a finanse zaproponowane na wykonanie tych wszystkich prac to niespełna 1 mln złotych rocznie.

Projekt „Planu” nie precyzuje, gdzie powinno znajdować się Centrum Obiektu. Moim zdaniem powinno ono być zlokalizowane w Białowieży, bo tu – w rzeczywistym centrum Puszczy, w bliskości największych zasobów ludzkich i materiałowych – ma ono największe szanse, aby wypełnić swoje zadanie integracji i koordynacji działań.

W sumie w obecnej wersji „Planu”, poza opisanymi wyżej niedostatkami ciężkiego kali-

bru (chybiona i fatalnie przeprowadzona korekta strefowania, nieuwzględnienie szkodliwej presji nielegalnych migrantów) sporo jest mniejszych braków, błędów i nieścisłości. **Ale są też dobre pomysły i rozwiązania.** Niewątpliwie „Plan” wymaga jeszcze sporo pracy.

•
Bogumiła Jędrzejewska
Białowieskie
Stowarzyszenie Dziedzictwa Puszczy
oraz Instytut Biologii Ssaków PAN

Białowieski Ośrodek Kultury

zaprasza na Piknik Profilaktyczny

Koncert wakacyjny

2 sierpnia 2025 (sobota), godz. 18.00

Zespół BIS

parking gminny ul. Kolejowa w Białowieży

WSTĘP WOLNY

Białowieskie Arie ...od opery, po szlagiery...

Koncert muzyki klasycznej

Magdalena Kotarska – sopran

Michał Skiepmo – tenor

Mariusz Jacek Dubrawski – fortepian

15 sierpnia 2025 (piątek), godz. 17:00

Parking gminny przy ulicy Kolejowej w Białowieży

!!! WSTĘP WOLNY !!!

Białowiecki Ośrodek Kultury

zaprasza na Piknik Profilaktyczny

Białowieckie Arie

15 sierpnia 2025 (piątek)

godz. 16.00 – Drohiczyński SING

godz. 16.30 – Chór Seniora JESIEŃ

godz. 17.00 – Koncert muzyki klasycznej

„ ...od opery, po szlagiery... ”

w wykonaniu **Magdaleny Kotarskiej** – sopran, **Michała Skiepmo** – tenor,
Mariusza Jacka Dubrawskiego – fortepian

parking gminny ul. Kolejowa w Białowieży

!!! WSTĘP WOLNY !!!

GŁOS BIAŁOWIEŻY - GAZETA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Wydawca: Białowiecki Ośrodek Kultury
ul. Sportowa 1, 17-230 Białowieża, tel.: 85 68 12 460
Redaktor naczelny: Mateusz Damian Gutowski
Druk: Białowiecki Ośrodek Kultury
Korekta: Gminna Biblioteka Publiczna
Numer zamknięto: 28.07.2025 r.
E-mail: bok@ug.bialowieza.pl
Strona internetowa: www.gmina.bialowieza.pl
Nakład: 350 egzemplarzy

